

Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (RP 140/2024 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Viveca Still, finansministeriet
- informationsförvaltningsråd Marjukka Ala-Harja, finansministeriet
- överdirektör Aino Jalonen, Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- direktör Teemu Jokinen, Sydöstra Finlands rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- finansministeriet
- Svenska Finlands folkting
- Södra Karelens förbund
- Fackförbundet Pro rf
- Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf
- Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ändras. Enligt lagförslaget ska den geografiska placeringen av verksamhetsställena vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i fortsättningen fastställas i myndighetens arbetsordning i stället för genom förordning av statsrådet.

Propositionen baserar sig på den riksomfattande planen om tillgången till statliga tjänster och placeringen av funktioner 2024—2027. I samband med planen bestämde statsrådet att regleringen av

Betänkande FvUB 20/2024 rd

placeringen av statliga verksamhetsställen ska minskas för att öka flexibiliteten i kundservicen och smidigheten i nätverket av lokaler.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2025.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen föreslår att lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (304/2019) ändras så att den geografiska placeringen av myndighetens verksamhetsställen i fortsättningen fastställs i myndighetens arbetsordning i stället för i en förordning av statsrådet. Lagändringen gör det möjligt för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att mer flexibelt ordna servicenätet och funktionerna på ett ändamålsenligt sätt och på ett sätt som motsvarar behovet av fysisk kundservice.

Enligt förslaget ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata iaktta lagen om grunderna för tillgången till statliga tjänster och placeringen av funktioner (728/2021) när den bestämmer verksamhetsställena. Enligt lagen ska tillgången till statliga tjänster ordnas samt enheter och funktioner placeras så att statens uppgifter sköts på ett resultatrikt sätt i hela landet och att tillgången till tjänster genom användning av olika former av ärendehantering svarar mot olika kundgruppers servicebehov på ett sätt som tillgodoser de grundläggande fri- och rättigheterna. Beslut och planer som gäller tillgången till statliga tjänster och placeringen av enheter och funktioner ska dessutom främja livskraften, säkerheten och statens konkurrenskraft som arbetsgivare i olika delar av landet. Om finansministeriet anser att ett beslut väsentligt påverkar uppnåendet av dessa mål, kan ministeriet förbehålla sig beslutanderätten. I praktiken innebär detta att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska behandla ändringar i sin arbetsordning på förhand tillsammans med ministeriet.

De huvudsakliga servicekanalerna vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är numera digitala e-tjänster, telefontjänst och e-post. År 2023 var cirka åtta procent av alla ärenden som utträttades kundbesök och andelen beräknas minska ytterligare. Endast vigslar, registreringar av utlänningar och vissa notarietjänster kräver kundbesök hos ett verksamhetsställe. Myndigheten har verksamhetsställen på 36 orter, vilket enligt propositionsmotiven är för mycket i förhållande till behovet av kundbesök, och många verksamhetsställen har en svag nyttjandegrad. Å andra sidan finns det verksamhetsställen där det finns stor efterfrågan på kundbesök. Kundbesök ordnas redan nu också med hjälp av tillfälliga pop up-servicepunkter, beställningstjänster eller gemensamma servicepunkter för flera myndigheter.

Sammantaget anser förvaltningsutskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Den föreslagna lagändringen gör det möjligt för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att bättre än tidigare rikta sina resurser enligt det faktiska servicebehovet. I placeringen och servicebudet ska myndigheten beakta regionala och språkliga synpunkter samt behoven hos grupper med särskilda behov och hos den äldre befolkningen.

Betydelsen av verksamhetsställets geografiska läge minskar i takt med att möjligheterna att utträtta ärenden elektroniskt utvecklas. För en del av kunderna är kundbesök emellertid den enda

Betänkande FvUB 20/2024 rd

möjligheten att uträtta ärenden. Det finns också åtgärder som kräver ett personligt möte. Utskottet anser att kundkommunikationen bör vidareutvecklas i takt med att servicekanalerna blir fler och olika former för besök införs så att kunderna ska känna till var och hur de kan få den service som de behöver.

Förvaltningsutskottet tillstyrker lagförslaget. Utskottet föreslår en teknisk korrigering i den finska språkdräkten i lagens rubrik.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 140/2024 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av 2 § i lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (304/2019) 2 § som följer:

2 §

Verksamhetsområde

Verksamhetsområdet för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är hela landet, om inte något annat föreskrivs särskilt. Myndighetens verksamhetsställen fastställs i arbetsordningen för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om grunderna för tillgången till statliga tjänster och placeringen av funktioner (728/2021).

Denna lag träder i kraft den

20 .

Betänkande FvUB 20/2024 rd

Helsingfors 5.11.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Mauri Peltokangas saf
vice ordförande Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Petri Honkonen cent
medlem Juha Hänninen saml
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Anna Kontula vänst
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Mira Nieminen saf
medlem Saku Nikkanen sd
medlem Eemeli Peltonen sd
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Ben Zyskiewicz saml.

Sekreterare var

utskottsråd Minna-Liisa Rinne.